

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

Rīgā

24.07.2015

Nr. 35-1-03/1498

Pašvaldību sociālās aprūpes centriem (pēc vienotā saraksta)

Informācijai: Pašvaldībām (pēc pievienotā saraksta)

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai

Latvijas Pašvaldību savienībai

Par pabalsta invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, izmaksas pilnveidošanu

Valsts sociālo pabalstu likuma (turpmāk – VSPL) 12.¹pants nosaka pabalsta invalīdam, kuram nepieciešama kopšana (turpmāk – kopšanas pabalsts), saņēmēju loku un tiesības saņemt kopšanas pabalstu. Saskaņā ar minētā panta pirmo daļu kopšanas pabalstu invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, piešķir personai, kura atzīta par invalīdu, pārsniegusi 18 gadu vecumu un kurai sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem nepieciešama īpaša kopšana. Atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību izsniedz Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija atbilstoši Ministru kabineta noteiktajiem kritērijiem. Savukārt šī panta otrā daļa nosaka, ka tiesības uz pabalstu invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, rodas no dienas, kad invalīdam izsniegts Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību.

Līdz 2015.gada 15.jūlijam 20.panta piektā daļa noteica, ka šā likuma 12.¹ pantā minētā pabalsta izmaksu pārtrauc arī gadījumos, kad persona ievietota valsts vai pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, neatkarīgi no tā, kas finansē personas atrašanos institūcijā.

2015.gada 16.jūlijā stājās spēkā 2015.gada 18.jūnijā Saeimā pieņemtais likums “Grozījumi Valsts sociālo pabalstu likumā”, ar kuriem tiek grozīta arī VSPL 20.panta piektā daļa.

Precizētā VSPL 20.panta piektā daļa paredz kopšanas pabalsta izmaksas pārtraukšanu nevis sakarā ar personas ievietošanu valsts vai pašvaldību ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, bet gan, ja persona ievietota ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, un izdevumus par personas uzturēšanos tajā pilnībā vai daļēji apmaksā valsts vai pašvaldība.

Papildus vēršam uzmanību, ka, atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumu Nr.1608 „Noteikumi par pabalsta piešķiršanas un izmaksas kārtību invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, pabalsta apmēru, kā arī pabalsta apmēra pārskatīšanas kārtību” 14.¹ punktā noteiktajam, ja kopšanas pabalsta saņēmējs ievietots valsts vai pašvaldības ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, valsts vai pašvaldības sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija piecu darbdienu laikā kopš personas ievietošanas institūcijā par to paziņo Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļai atbilstoši pabalsta saņēmēja deklarētajai dzīvesvietai.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (turpmāk – VSAA), kas nodrošina kopšanas pabalsta piešķiršanu un izmaksu, nepieciešama precīza informācija par personām, kuras ievietotas ilgstošas aprūpes institūcijā. Informācija nepieciešama, lai veiktu pamatotu kopšanas pabalsta izmaksu un neveidotos minētā pabalsta pārmaxsa, kas vēlāk atgūstama no personas.

VSAA nav pieejama informācijas sistēma, kas ļautu konstatēt personas faktisko atrašanos ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā, jo personas ne vienmēr tiek deklarētas institūcijā, un tādēļ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes informācija nevar kalpot par pamatu dzīvesvietas konstatēšanai un pabalsta piešķiršanai vai nepiešķiršanai. Turklāt jaunais regulējums par tiesībām uz kopšanas pabalstu paredz divu nosacījumu kombināciju - personas atrašanās institūcijā un pašvaldības finansējuma neesamība.

Lai nodrošinātu VSAA precīzus datus par personām, kuras ievietotas ilgstošas aprūpes institūcijās un nepieciešamības gadījumā pārskatītu institūcijās dzīvojošo klientu tiesības uz kopšanas pabalstu, Labklājības ministrija ir izstrādājusi veidlapu par personu atrašanos institūcijā un finansējuma avota pazīmi (skat. pielikumā). Lūdzam līdz šī gada **10.septembrim** nosūtīt informāciju uz VSAA e-pastu ian@vsaa.lv, pielikumā pievienojot aizpildītu veidlapu “Informācija par institūcijā ievietotajām personām ĪKP izmaksas nosacījumu izvērtēšanai”.

Turpmāk attiecībā uz jaunajiem klientiem, kas iestājas ilgstošas aprūpes institūcijā, saglabājas līdzšinējā kārtība, tas būtu, institūcijai piecu darbdienu laikā kopš personas ievietošanas institūcijā par to jāpaziņo VSAA nodaļai atbilstoši pabalsta saņēmēja deklarētajai dzīvesvietai, aizpildot nepieciešamo iesniegumu (D11710). Attiecībā uz esošajiem klientiem turpmākajos mēnešos veidlapa aizpildāma tikai par personām, kurām pēc veidlapas vai sākotnējā paziņojuma notikušas izmaiņas finansējuma avotā un tā jānosūta uz ian@vsaa.lv.

Papildus informējam, ka nākotnē VSAA informāciju par personām ilgstošas aprūpes institūcijā un pašvaldības finansējuma esamību varēs konstatēt Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēmā (SPOLIS) saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr.587 “Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēmas noteikumi” 10.8.3.

punktā paredzēto sociālā pakalpojuma finansējuma pazīmi – valsts, pašvaldība, klients, cits avots.

Tomēr šis regulējums varēs tikt izmantots tikai brīdī, kad sistēmā SPOLIS no Pašvaldības sociālās palīdzības administrēšanas sistēmas (SOPA) tiks saņemti pilnīgi dati par pašvaldības iedzīvotājiem nodrošinātajiem sociālajiem pakalpojumiem. Tādēļ pagaidām pabalsta izmaksas pamatotībai ilgstošas aprūpes institūcijas iemītniekiem tiek saglabāta augstāk minētā kārtība.

Vēstule un pielikums atrodama arī LM mājaslapā www.lm.gov.lv sadaļā Personām ar invaliditāti.

Pielikumā: Veidlapa “Informācija par institūcijā ievietotajām personām ĪKP izmaksas nosacījumu izvērtēšanai” (excel formātā) uz 2 lpp.

Valsts sekretāre

I.Jaunzeme

